

Neskelbtas Delécluze'o rankraštis: *Pâtétypie*, atsitiktinių vaizdų žaismas

Santrauka

Straipsnio autorė tyrinėja aberacijas, darydama nuorodą į Jurgio Baltrušaičio knygoje „Pabudimai ir stebuklai: gotikos metamorfozės“ (1960) nagrinėtas monstriškas formas, suvešėjusias gotikinių manuskriptų paraštėse. Rankraštis „Senovės ir dabarties įdomybės, paimtos iš lordo James'o Scrawlingo galerijos ir atkurtos patetipijos būdu“ (Versalis, 1850) atskleidžia, kad kiek kitokio pobūdžio aberacijos buvo Etienne'o Jeano Delécluze'o (1781–1863) tyrimų objektas. Jo rankraštyje,

kuriame pateikiamas šimtas vienas piešinys, tyrinėjamos paslaptingos dėmės. Tyrimas turi sąsajų su Justino Kernerio (1786–1862) „Kleksografija“ ir gali būti laikomas Hermano Rorschacho (1884–1892) psichologinių testų pranašu. Delécluze'as nustatė žaidimo atsitiktinumą protokolą, kuris šiame darbe susiejamas su XIX a. meniniu ir sociopolitiniu kontekstu. Siurrealistinė erdvė kūriniui suteikė magiškos galios ir kūrė išsilaisvinimo terpę labai konservatyvioje visuomenėje.

Esminiai žodžiai: potencialūs vaizdiniai, atsitiktinis kūrinys, žiūrovas-aktorius, kriptovaizdis, siurrealistinės metamorfozės, kolektyvinė vaizduotė